

Motion till riksdagen 2024/25:2490

av **Sanne Lennström m.fl. (S)**

Surrogatmödraskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda surrogatförmedlingar i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Surrogatmödraskap är inte tillåtet i Sverige men trots detta finns det förmedlingar för att få barn via surrogat utomlands i vårt land. Det finns anställda, hemsidor, reklam och kontor du kan besöka för att använda denna tjänst.

Surrogatmödraskap är problematiskt ur flera synvinklar. Detta har inte minst visats genom SVT:s Vi ska ha barn. Här får vi följa olika människor som använt sig av surrogatförmedling här i Sverige och hämtat barn utomlands. En pappa blir fast utomlands och tycker inte att surrogatförmedlingen hjälper honom alls när barnet är så svårt sjukt att det inte går att ta sig hem. Ett par i 70-årsåldern får sina barn tagna av socialen då dessa inte anses kunna ta hand om barnen. En läkares familj hämtar en bebis flicka åt honom trots att det precis uppdagats att han misstänks och dömts för ofattbart många sexuella övergrepp mot små barn. Hur kunde allt detta hända? Svaret är naturligtvis; för att det inte är ordentligt reglerat i lag. Surrogatmoderskap inom landet är inte tillåtet men förmedlingarna och deras verksamhet är oreglerad. Man tjänar pengar på människors barnlängtan och exploaterar kvinnors kroppar i processen.

Dokumentären visar flera hemska livsöden – inte minst för barnen – men elefanten i rummet pratar man inte om. Vilka är kvinnorna som burit dessa barn? Varit gravida. Fött under smärta? Lämnat ifrån sig nyfödda barn till människor som hon inte känner? Vilka dessa kvinnor från Ukraina eller Colombia är får vi inte veta. Sveriges Radio har gjort en dokumentär om ”surrogatmamman i Tblisi” som skildrar hur livet kan se ut för dessa kvinnor. Det är inte en slump att kvinnorna inte kommer från Danmark eller Frankrike utan från länder med betydligt högre grad av fattigdom. Att vara gravid och föda barn är alltid en risk. Den kan vara fysiskt och/eller psykiskt påfrestande så det kommer inte som någon överraskning att ekonomisk utsatthet kan driva kvinnor till detta.

Förbudet mot surrogat inom Sverige har på senare år knappast hindrat den internationella surrogatindustrin att växa ordentligt. Antalet barn som kommer till Sverige genom surrogatarrangemang är i dagsläget fler än utlandsadoptioner.

Att förmedlingen inte regleras i Sverige gör också att inga villkor på verksamheten ställs. Allt ligger på tilltänkta föräldrar och surrogatmoderns överenskommelse. Det finns därmed – till skillnad från adoptioner – inga lagar eller regler som styr åldersgränser, om tänkt förälder är lämplig, hur den gravida ska få behandlas etc.

Det som finns är däremot pengar. Pengar till vinstdrivna förmedlingar som har ekonomiska incitament till att framställa surrogatmoderskap som säkert och etiskt på alla sätt. Detta drabbar naturligtvis kvinnor vars kroppar blir en handelsvara men det drabbar också barn som hamnar i en väldigt oklar ställning ur ett rättsligt perspektiv. Vad händer med barnet om surrogatmodern ändrar sig? Vad händer med barnet om det är sjukt och tänkta föräldrar inte vill ha det? I värsta fall kan detta system skapa föräldralösa barn. När det gäller hur liv blir till måste det självklart finnas ett barnperspektiv så barnet får det bra oavsett hur det kom till. Barn väljer inte hur man sätts till världen men måste skyddas när så sker. Idag skyddas vare sig kvinnorna eller barnen samtidigt som vi ser hur surrogatförmedlingarnas omfattning växer allt mer.

Med anledning av det jag anfört yrkar vi att:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda surrogatförmedlingar i Sverige och tillkännager detta för regeringen

Sanne Lennström (S)

Sanna Backeskog (S)

Hanna Westerén (S)

Sofia Amløh (S)

Laila Naraghi (S)